

พระราชบัญญัติ

หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

พ.ศ. ๒๕๕๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา
อาวุโส

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่ง
ผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๕๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการตุลาการ” หมายความว่า ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการ

“ก.ต.” หมายความว่า คณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ นอกจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ให้มีตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลชั้นต้นซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้พิพากษาอาวุโสมีอำนาจหน้าที่ในการนั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น รวมทั้งมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมสำหรับผู้พิพากษาคนเดียว

มาตรา ๕ ให้ผู้พิพากษาอาวุโสได้รับเงินเดือนเท่ากับเงินเดือนเดิมที่ได้รับอยู่ก่อนการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส เว้นแต่ผู้ซึ่งได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของชั้นอยู่ก่อนแล้ว จึงให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าเงินเดือนเดิมหนึ่งขั้น และในปิงงบประมาณต่อๆ ไปให้ปรับอัตราเงินเดือนของแต่ละตำแหน่งทุกปีละหนึ่งขั้น โดยไม่มีการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี

เงินเดือนเดิมตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงเงินเดือนที่จะได้รับภายหลังการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณถัดจากปีที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว

ให้ผู้พิพากษาอาวุโสได้รับเงินประจำตำแหน่งเท่ากับเงินประจำตำแหน่งที่ได้รับอยู่เดิมก่อนการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส เว้นแต่ในการปรับอัตราเงินเดือนตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้พิพากษาอาวุโสได้รับเงินเดือนในชั้นที่สูงขึ้น ก็ให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งสำหรับผู้พิพากษาชั้นที่สูงขึ้นนั้น

มาตรา ๖ ข้าราชการตุลาการซึ่งจะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสต้องเป็นผู้ซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปิงงบประมาณก่อนปิงงบประมาณที่ดำรงตำแหน่ง

ข้าราชการตุลาการผู้ใดไม่ประสงค์จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีก่อนสิ้นปิงงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

ให้เจ้ากระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการดำเนินการให้ข้าราชการตุลาการตามวรรคสอง พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการเมื่อสิ้นปิงงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๗ การแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลชั้นต้นใด ให้รัฐมนตรีเสนอรายชื่อผู้ซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งต่อ ก.ต. เพื่อให้ความเห็นชอบก่อน เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว จึงนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๘ เมื่อได้มีการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลใดแล้ว จะย้ายข้าราชการตุลาการผู้นั้นจากศาลนั้นโดยไม่ได้รับความยินยอมมิได้ เว้นแต่เป็นการโยกย้ายตามวาระหรือเป็นกรณีที่อยู่ในระหว่างถูกดำเนินการทางวินัยหรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด

มาตรา ๘ ให้ ก.ต. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตุลาการ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสที่จะมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณถัดไป

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด

ผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งผ่านการประเมินสมรรถภาพตามวรรคหนึ่ง ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ ส่วนผู้พิพากษาอาวุโสที่ไม่ผ่านการประเมิน ให้ดำเนินการให้ผู้นั้นพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์

มาตรา ๑๐ การแต่งตั้งข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสไปดำรงตำแหน่ง หรือทำการแทนตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๓ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมจะกระทำมิได้

มาตรา ๑๑ การสั่งให้ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสไปช่วยทำงานชั่วคราว ในตำแหน่งอื่นหรือส่งโอนไปเป็นข้าราชการฝ่ายอื่น จะกระทำมิได้

มาตรา ๑๒ ผู้พิพากษาอาวุโสไม่มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการผู้ทรงคุณวุฒิใน ก.ต.

มาตรา ๑๓ ข้าราชการตุลาการซึ่งพ้นจากราชการเพราะเกษียณอายุในวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ หากประสงค์จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสให้แสดงความจำนงต่อรัฐมนตรีภายใน สิบห้าวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและให้รัฐมนตรีเสนอรายชื่อบุคคลดังกล่าวต่อ ก.ต. เพื่อให้ความเห็นชอบภายในสามสิบวันนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต. แล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งต่อไป

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสตามความในวรรคหนึ่ง ถ้าก่อนออกจากราชการเป็นผู้ที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๘ ให้ผู้นั้นมีสภาพเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการต่อไป และในการออกจากราชการนั้น ถ้าเป็นผู้รับบำนาญ ให้ได้รับบำนาญตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส รวมทั้งให้คืนเงินสะสม เงินสมทบ เงินประเดิม เงินชดเชย และผลประโยชน์ของเงินดังกล่าวที่ได้รับไปแก่กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส แต่ถ้าเป็นผู้รับบำเหน็จให้คืนเงินบำเหน็จ เงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์ที่ได้รับจากเงินดังกล่าวแก่ทางราชการ และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสตามความในวรรคหนึ่ง ถ้าก่อนออกจากราชการเป็นผู้ที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ให้ผู้นั้นอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ต่อไป และในการออกจากราชการนั้น ถ้าเป็นผู้รับบำนาญ ให้ได้รับบำนาญตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส แต่ถ้าเป็นผู้รับบำเหน็จ ให้คืนเงินบำเหน็จแก่ทางราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส

ผู้พิพากษาอาวุโสตามมาตรานี้ให้มีสิทธิได้นับเวลาราชการก่อนออกจากราชการต่อเนื่องกับการรับราชการในตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๓๔ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ครากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปัจจุประมาใด ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อนั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ตั้งแต่วันถัดจากวันสิ้นปัจจุประมาที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ จนถึงวันสิ้นปัจจุประมาที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ และหากผู้พิพากษาอาวุโสผู้ใดผ่านการประเมินตามที่กฎหมายบัญญัติว่ายังมีสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ก็ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนถึงวันสิ้นปัจจุประมาที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้